

1. astaty.ta- of hu.ndar onspe^wwa^z xi.n xinxo
bay // kipa // sta^utfos^z gəl - roofvogel //
2. minvri:nt ista blumə gongci:to
3. te.gwos^z rəx spina^z a lenəx mər meməsinəs
4. spa.jə i xən zu:z- of xw^z.t warək // lastəx //
5. updasxip kre.^z gəra vəsxaməlt brō.^z t
6. də tsməman hēdānspl^z.ntər inxən- of xinvri^z
7. də xipə^z tektə xīn- of xənlexpənāf
8. Indi fabrik is nix ts xi:ən // Mensen, die in
Duitsland hebben gewerkt: tfabrik //
9. kum- of kumgij mət hi.^z kintjə kum
10. kəstəle:in gevons fi:^z pətjəs bi:z - m glas-
glə.zə - glē.skəs // ən haləf pintjə - 2 dl.
əmē. tjə - 1 dl bu. sterke drank en olie, ən haləf
fleskə - 4 dl. //
11. brəxons əmpə.^z kilos^z kē^z sə (vroeger ook wel
pənt = 1/2 kilo) // spa.nə kē^z sə - krikə //
12. xə hēmə mēsən vē: vā drilit^z jəne.və^z vpxəz^z.pə
// win //
13. hix litmə dəknapəl- of stəkzi:ən (dreigen
niet gebruikt)
14. ik hēsən kne^z gəxi:ən (m.v. kne.jis- of kne.jə)
15. vastəlō.vənt wərt hi.^z ni foel mē^z gəhə.ʷw
16. ik bān- of bin bləj dək nime tφ.^z mēt
bān- of bingəgə.ən (bin wordt minder plat gevonden)
17. ik hēdət ni xədō.ən hφ.^z kāməz^z t
18. wi hēt xədō.ən - dən didō.ə anklamp
19. spin- spinəwipə- spinəjə. gə^z
20. pēt- mət- bay- bəna.ʷw- də wē. t padəstus. t
hēx- kəkə^z- of kəkərs- spanəvos. gəl
21. di kē.əl mīk tə kē.əlowē.əlt ant fəxtə // mīk
is teg. tyd //
22. iksalu(də) kreləks xē.və (kralə zijn grote kralen)
23. englant lət fə. lə.ʷwəxə. pəstō.^z pə // hix zə
avbrē. kə // slə. pə- slēpen //
24. də hant hēmə (heeft mij) ən kē.ə gəbē. tə // ən stē. t-
een gewonde plek, een gat // hix hēdīs = hij heeft een //
25. givmin tūe. t bre.jəstē. nə - bre.^z jə^z - də bre.ə t sər
26. dastam bē.əlt stē. tō.^z nime.^z
27. di man di hēdān lē.vən əmpri:ns // dāzən
grō.^z tāmānē.^z // dān kē.ə bu. de eigenaar v.e. steenfabriek //
28. ly. sifet is nit indān kē. mət gəblē. vā // ly. sifē.^z.
stritwē. vāls is onderwets //
29. də xhə^u t bē. gə xīn mīt mē.^z stə^z nō^z də zē. xəwəs
30. ik antəx nīkumə vā zə klō.^z xīn- of bin- of bān
31. də bē.^z stə dringə grā. x lime. l
32. hix kani gənwarəks - hix hēt pinində kē. l
// pinində kəp- pinində tāt- of tāt pin //
33. mā. k mē xāntē. l indim bēsən // stē. kə bu.
daxp in de grond - naast stē. l ook stē. əl //
34. nē mētə kē.ə gəls wərtər nime.^z gəspəlt
35. hē.^z - of hφ. t ik hē bəw altwē kē.^z gəru: pə
36. di pē.^z is nixip - də. z zīt nōgən wītə pēt in
37. xə xān- of xīnwēx nā^z t lant - int fēlt zowel
wēi- als bouwland // kōs.^z fēlt is een afgelegen terrein //
38. xə hēdā mē. rəsənsəntə hēləpə v p māt. kə
39. hix xāst nō.^z t wīt brēyə // fā gēlt: wel geld //
40. xīstə hēləfān də mē. lək wīt // rū.^z m = vet van
de melk // māj dərū.^z m ən hēlə bu in de koffie.
rū.^z m wordt van de melk geschept //
41. dāman mət sən vē.^z w bix stō.ən
42. ində uin xwēmə is xəv.^z lək // ində xēldə //
43. hix hē fəlp rē. t jəs nmdati stəvəkīs // andəmul
is plat //
44. wix mət sən də. z də hēləfān hēlə engēli də
andəvə hēləf
45. hēləpīs tātēt v p bφ.^z tə
46. ənxə mēt səl dət isovet əsm dət
47. xəspri:ngə t wīt t t - dā wāzən wēdə xəp // hix
xālni wīt mē.^z spri:ngə = hij zal niet veel meer uithalen //
48. dām bu.ə m kē.ə kə zaldə m bu.ə m ətər // n mētə =
een andere varieteit op boom zetten //

49. du eerst ra. mdsx (ra. m = zitten met hoijnen)
 du eerst blinda - of finto's is dx (blinden
 en finto's zitten buiten)
50. tbaqzntslajə vrdavuxkəzək - da la. təkək -
 tlof - // vespo's niet meer gebruikt //
51. da (beda) spre. i - kəkə'drɛl - vɔsprɛ. jə (verbedden) -
 y. tbrɛ. jə - klɔ. əma. kə - y. tsprɛ. jə - vɔ'tbrɛ. dɔ -
 of: tɔntbɔzɔe. ʔnə // bɔrɛ. jə of prɛpɔzɔe. ʔnə
van een vel // bɔtɔr - smalt en smɔ. ʔt // - mɪs
 y. tsɔrɛ. jə - əm bɔtɔrɔm (buder) of bɔtɔrɔm smɛ. ʔnə
52. di vɔ. ʔ di hɛdɔr hɛ. ʔr - of hɛt hɛ. ʔr aflɔr
 mɛ. jə - of knɛpə
53. xən vɔdɔr hɛdɔm xɛs jə. ʔr ləŋ nɔxɔ. ʔl
 lɔtə gɔ. ʔn
54. ik hɛvɔtɔm afxɔrɔ. jə nɔxɔ. ʔl - la. t nɛ. vɔnt
 wa. tɔ tɔ gɔ. ʔn
55. gɔzɔmɔ. lɔ xɪjə hi. ʔr nɪ fɪ lɪndɛ. ʔstɛrɛ. ʔk
56. e. rɔdɔpɔtɔ xɪni - of xɪnɪ fɪ lɪwɛ. ʔr
57. dɔxɪ: tɔr stɛt bɪj dən ɔ. ʔvɔ - dən hɛ. ʔt
58. imɛt ɪxɔt nɔxtɔ kɔlt ɪmtɔkɔ. tɔbɔlɔ
59. di hɛ. ʔs gɪvɔn hɛldɔr lɪx wɔr
60. hɪj tɔvɔkɔt pɛrɔ. ʔt ɔndɔstɔr
61. tɔ - of vɪŋgɔr kwamɔgɪlɪ hi. ʔ ɪdɔr jə. ʔ nɔ. dɔ
 kɛrɔmɪs
62. dɔpɔ. tɔr xɛ. ʔ dɔ ɔnzɔlɪ. vɔn hɛ. ʔr vɔlmɔkɛt ɪs
63. gɔzɔx mɪn wɛ. ʔ mɔr gɪj xɛ. nɪks tɛ. gɔmɔ -
 of mɪn
64. dɔxwɔ. lɔwɔzɔlɔ xɔ. ʔ wɛ. ʔ wɔrɔm kɔmɔ
65. gɔj vɔndɔ. x nɪkɔ. ʔtɔ
66. ɛ. tɔxɔ ɔ. k xɛzɔ. x kɛ. s
67. xɪnstɔ. ʔm fɪts ɪs kɔpɔt - hɪj kɔn ɪmdɔtɔr
 ɪtɔ ɔnmɔkɛ. ʔt nɪ wɛx kɔmɔ
68. tɪxɔn wɔrɔm ɔndɔxwɛs ɛntɪxɔn mɔzɔjɔn
 ɔ. vɔnt
69. dɔjɔŋskɔ lɔp vɔr blɔ. ʔtɔ vɔ: tɔ
70. dɔzɪxɔn bɔrɔ - of bɔ. ʔr ɛndɔkɔn
71. ɪkwɔl dɔtɔpɔs - of dɔtɔmbɔ. ʔj ɔmbɔrɪ: fɔrɔx

72. ɪk hɛpɪn ɔmɪnhɔr - of tɔhɔr dɪ. mɔxɛ. ʔr
73. ɪkɔn mɛ gɪndwɔrɔs dɪvɔrɔs - of pɛ. gɔlɔ ɪm gɔ. ʔn
74. nɔxɔftɛt spɔnɔwɔt pɛrɔ. ʔt fɪrdɔnɪjɔkɔ. ʔr
75. ɪk hɛdɔm bɪtjɔ kɔ. ʔrɔ vɔnvɔr dɔ mɪdɔx ɔl
76. dɔ xɔ. ʔn vɔndɔ kɔ. ʔnɪŋ ɪzɔkɔlɔdɔ. t xɔwɛs
 // dɔ jɔŋ vɔn ɪdɛr ɔndɛr //
77. wɪtjɔ - of wɛt gɪj gɪn wɔ. gɔmɔ. kɔr tɔ wɔ. ʔnɔ -
 ɔmbɔ. ʔx
78. dɔ rɔ. ʔx hɛvɔ ləŋ dɔ. ʔns // xɔxɔpɔ // tɔ. ʔn = lɔrɛn //
79. ɪk xɔlɔftɔr nɪks - of gɪnwɔ. ʔr tɔ fɔn
80. tɛkɪntjɔ wɔs dɔ. ʔt vɔ. ʔ dɔxɔt kɔnɔdɔ. ʔpɔ
81. xɔn ɔ. ʔgɔ ɛn xɔn ɔ. ʔr lɔ. ʔpɔ - of hɪj hɛt
 lɔ. ʔpɔndɔ ɔ. ʔr ɛnsɪpɔ. ʔgɔ
82. fɔ. ʔr dɔxtɔr tjɔ - of dɛ. ʔnɪjɔ ɪsmɛdɔn mɔntjɔ
 (deze lenaming deftiger als benaka) nɔrtɔbɔs xɔgɔ. ʔn
 ɪm bɪrɔmbɛ. xɔ tɔ pɪlɔkɔr // ɪndɔwɔr tɔ blɔ. ʔwɔ
 bɪrɔmbɛ. xɔ - ɛnt bɔs rɔ. ʔjɔ bɪrɔmbɛ. xɔ //
83. dɔ. ʔr ɪxɔnspɔr tɔ y. tɔlɛ. ʔr
84. hɛ. ʔr ɛtɔxɔn hɛ. ʔl lɔs ɛn kɛ. ʔstɔ hɔr tɔ // hɪj
 gɪrɔm bɪj dɔstɔr tɔ //
85. dɔ mɪnsɔ xɔxtɔ nɪks ɔndɔrɔs ɔxɛlt
 // rɪkɔm zelden gebruikt - rɪk = rɪk //
86. fɔ. ʔr kɛ. ʔl ɪs dɪpɔx fɔndɔndɔrɔs // mɔnt //
87. dɪwɛx lɔp tɔ kɪvɔm - tɪxɔn ɪm wɛx dɔ. ʔr lɔŋs
 // dɔ. ʔr nɛvɔ = er naast //
88. ɪkɔx fɪrdɔ kɛ. ʔnɔjɔŋ ɔntɪvɔm // tɪvɔmɔltjɔ
voor koekjes // dɔ tɪvɔmɔl = de grote trom van de
muzikanten // dɔrɔfɔl = de kleine trom //
89. dɔ gɛ. ʔtɔmbɔk ɪs kɔpɔt xɔgɔ. ʔn ɪmdɔtɔr ɔnkɔ. ʔs
 ɪngɔslɪkɔ
90. xɔn lɪ: tjɔ wɔskɔt mɔr tɔxɔ. ʔt // kɔr tɔ mɔr
 kɔxɔtɔx //
91. ɪndɔxɔm ɪxɔt nɔgɔt bɛstɔ
92. ɔnsɔxtɔr mɔgɔ. ʔt kɔnɔmɪkɔ - of mɛkɔkɔnɔ
 // xɪ: tɔ //
93. xɪ: k mɔn hɔ. ʔtɛs
94. ɪkwɛt nɪ wɔkɔm mɔ xɪ: kɔ

95. anholda helda^r isxu:t f^ret be:^r
 96. ik mus so blu:t dringka mwe.^r spraxta
 to kum^r
 97. ik mude:rs et fur indastal kwe.j^r
 98. min bry:^r was my:^r
 99. da melokbu:^r hedan-of mikan gro:^r torut
 100. di kenamelok is dan en zu:^r - sty:ram
 dar metwar am
 101. wij xols dipat volkana mar. ka inony:^r
 102. dars nicks vram to xega - a) hij is ahy:^r
 of hij is nogal krek-of p^rsi:s - b) das nogal
 onsky:^r warok
 103. hij kamp no:^r tamany. to lat-of hij is
 altit krek vptit
 104. mita lijs zin baraga divy:^r spij^r (spij^r
in alle betekenissen)
 105. dars xij d^r vptad rka // dows = duwen,
bv. vaneen fiets - rjs met een kar ook va:^r //
 106. indu. sbrax hebzonstak fandra xavda:^r
 107. ga-of gij maddons f^ret ssefo kamaxi:n
 // b^rzi:n alsoer wat aan kopert //
 108. hij is fanl^r v^r ga kums midangujs knep
 volget // a:ram (= Azenhem) //
 109. didp.^r is fanly: kanholt xamar. kt // ambp.k //
 110. mgat r^r uwa v^r uwa m^r kanone.j^r
 111. ik he hi:^r gres xaxe. it m^r lwas xingu. t so. et
 112. dam b^r uwa xex datnax to dy.^r is m^r
 b^r uwa // x^r is verl. tijd //
 113. bak^r - ik bak - gij bak - hij bak - bakti-
 wij bak^r - ik bakt^r - gij bakt^r - hij bakt^r -
 wij bakt^r - wij hemagabak^r
 114. bij^r - ik bij - gij bijt - hij bi. jt - wij bij^r -
 bij^r wij - ik b^r o. j - ik he gab^r o. j^r - b^r o. j^r
 xili ok
 115. tixan kle:^r ntja m^r onfe:ntja-of hij is kle:^r
 m^r fe:n // fin gab^r uwa - finak^r van een kind // -
 // da fin^r = de Gevefor meerden //

116. ga fanhi:^r e:^r kru^r vptamarok
 117. hij he xaxe. it dat amix kalden ko
 118. et dinsme:^r so - of dame:^r x^r dati galik hart
 119. darwa:^r v^r f^r p^r e:^r so // dast^r p^r i^r so //
 120. onda^r den e:^r k l^r ga v^r f^r e:^r k^r als
 121. twa:^r t^r xalda:^r lok gonk^r o. ka - k^r o. ktal
 122. l^r h^r f^r j is no xuy:^r n - t^r s no x mas xame. it
 123. majane. so mar. kaxo medan do. j^r vanane:^r
 124. da b^r p^r k^r xaldo:^r my. j^r o. k^r kanagruj^r
 125. d^r p^r t^r o. so he bestawin
 126. onsolde hy. s is af xabrant
 127. da melok spat y. b^r t^r n j^r vande ku
 128. da kasto^r loe. it - m kry. s - t^r we. d kry: so
 129. da bo:^r m^r vande krajwa. ga by: gadp.^r
 onda^r d^r v^r ax
 130. da t^r we. j doe. s t^r sers kwamano by. to // m v^r so //
 131. x^r hemonam blont en b^r o. u w gasla:^r ga
 132. da so. u s izambitj^r doen - f^r o. w // sy. van
vlees //
 133. da sne:^r u w l^r x d^r k // gasne. ut //
 134. tixan p^r o. s x^r o. l^r o. j^r dakow gaxi: n hep
 // e. u w^r x^r e. it //
 135. nim we. ga w^r e^r t^r now anke. o lonij^r stat
 // ni. u w p^r o. s it //
 136. du: n - ik du: w^r - gij duw^r - hij dyd^r - wij
 dy. nat - gili du. nat - x^r e. d - of xili du. nat - ik
 de. jot - gij de. jot - hij de. jot - wij dejonat - gili
 de. jonat - xili de. jonat - de. d^r ik dat - de. d^r hij jot
 m^r - de. j^r o. xili ot m^r
 137. d^r o. p^r a - d^r o. p^r k^r l^r e. it - do. o p^r font - da soldo. to
 138. doe^r so - hij doe^r s - hij doe^r sto - hij het xadoe^r st
 139. b^r end^r - ik b^r int - gij b^r int - hij b^r int - wij
 b^r end^r - gili b^r end^r - xili b^r end^r - b^r int hij -
 b^r ont hij - ik he xab^r end^r
 140. Locale landmaten: onruj = 4 træt in het vierkant -
 amaxga = 600 ruy - anhalava maxga = 300 ruy - am
 b^r and^r = 1 ha // amnt = 1 hl - d^r x^r e. p^r o. l = 1/4 hl - onsp^r int =
 10 l. of k^r o. p^r //

14. Locale Waternamen: de ri: n - de olds ri: n -
 dan issel - dan stels issel - de le: d - of le: gra: f
 // m gra: f = een sloot - de w. j. s zijn plassen,
die bij doorbraken zijn ontstaan //

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is: gru: s

De inwoners heten: gru: s me: s

Hun bijnaam luidt: de gru: sss knols - de bewoners van 't Loo heten: los. s bskr
 olt's volkslied spottend genoemd: de knintjes hebde toept s vande bus kos. el garre. tr
Stantal inwoners op 1 jan. 1952: 1200. Groessen hoort tot de gemeente Duiven.

Taaltoestand. De voornaamste gedeelten zijn: hten huk - de le: kwex - de mo: lstr. t -
 de helhuk - de d. l - de nahtga. l - wirt - l. f. n - de 's x. w. e. - vssandel

Er zijn geen locale verschillen. Ieder, die uit Groessen afkomstig is, kent het dialect en spreekt
 het, althans als men in de plaats is.

Middeelen van bestaan: tuinbouw (van 1920 af) - gemengd bedrijf - in het dorp zijn geen
 fabrieken, weinig mensen gaan in andere plaatsen werken - er zijn bijna geen arbeiders - de meeste
 bewoners zijn kleine tuinders.

Zegslieden. 1. Pieter Bernardus Bloemberg; 74 jaar; geb. te Groessen; tuinder, schoenmaker en
 cafe'houder; heeft altijd in Groessen gewoond; v. en M. van Groessen. Praat gewoonlijk Groessens.

2. Antonius Hendrikus van Kempen; 61 j.; hier geboren; bakker; heeft hier altijd gewoond;
 v. van Groessen, M. uit Brabant; spreekt gewoonlijk Groessens.

3. Lambertus Gerardus Busink; 46 j.; geb. te Groessen; graan-handelaar; heeft hier
 altijd gewoond; v. van Wehl, M. van Wateringen. Spreekt gewoonlijk Groessens.

4. Antonius Reinardus Berendsen; 52 j.; geb. in 't Loo bij Groessen; hoofd der school (uit 18 jaar);
 v. en M. uit de gemeente Berg. Praat buiten de school dialect.

(Volgens mijn onderzoek in 't Loo is er geen verschil in dialect tussen Groessen en 't Loo).